

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/65/2005

SPADEK POCZUCIA ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

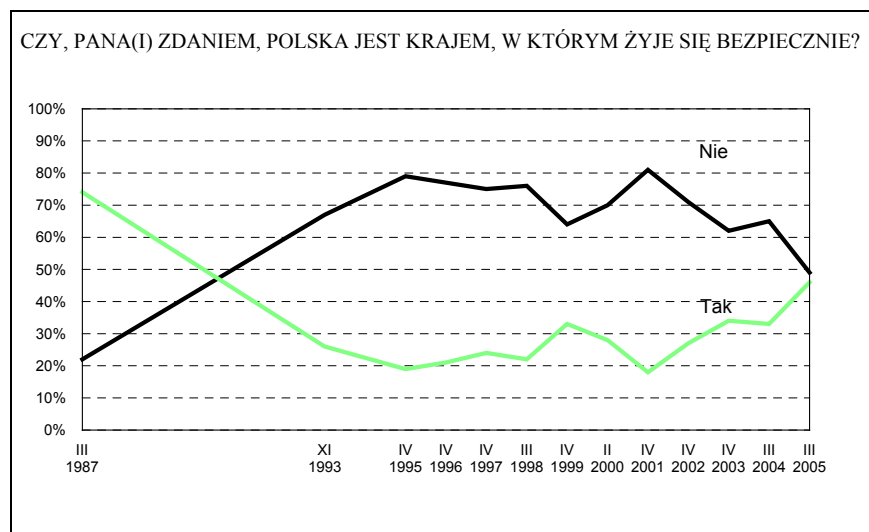
WARSZAWA, KWIECIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

- Od ubiegłego roku znacznie spadła (z 65% do 49%) liczba badanych postrzegających Polskę jako kraj o dużym zagrożeniu przestępczością.

- Jednocześnie wyraźnie zmniejszyło się poczucie zagrożenia osobistego. Blisko połowa Polaków (45%) nie obawia się tego, że może stać się ofiarą przestępstwa; tylko 9% bardzo się tego obawia. Z kolei ponad jedna trzecia (36%) jest spokojna, jeśli chodzi o bezpieczeństwo najbliższych, jednak co piąty (20%) deklaruje silne poczucie lęku w tej sprawie.
- Największe poczucie zagrożenia notujemy wśród mieszkańców wielkich miast (powyżej 500 tys. ludności). W tej grupie tylko 27% respondentów nie obawia się tego, że może stać się ofiarą przestępstwa, a co piąty (19%) - jest spokojny o swoich bliskich.

Poczucie zagrożenia przestępczością w Polsce monitorujemy w dwóch aspektach: sondując opinie o ogólnym stanie bezpieczeństwa w kraju i w miejscu zamieszkania oraz pytając o poczucie zagrożenia osobistego respondentów i ich najbliższych.

OPINIE O STANIE BEZPIECZEŃSTWA W KRAJU I MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Początek lat dziewięćdziesiątych charakteryzował się w Polsce między innymi gwałtownym wzrostem przekonania o dużym zagrożeniu przestępczością. W badaniach z roku 1993 trzykrotnie więcej osób niż w roku 1987 wyraziło przekonanie, że Polska jest krajem, w którym nie żyje się bezpiecznie. Był to efekt kilku zjawisk, będących ubocznymi skutkami zmian, następujących po przełomie 1989 roku.

Trzeba wymienić co najmniej trzy takie zjawiska. Pierwsze to rzeczywisty wzrost przestępczości w tym czasie. Zjawisko drugie to zauważalna zmiana jej charakteru - pojawiły się nowe, nieznane wcześniej lub występujące w Polsce zupełnie marginalnie formy przestępczości, zwłaszcza zorganizowanej, brutalizacja działań przestępczych i ich nieraz bardzo spektakularne formy. Wreszcie zjawisko trzecie, już z zakresu nie ubocznych, ale istotnych skutków przemian - pluralizacja i swoboda środków przekazu. W cenzurowanych mediach czasów PRL przeważała tendencja do przemilczania informacji o przestępczości, natomiast od początku lat dziewięćdziesiątych można mówić o pojawieniu się w środkach przekazu tendencji w pewnym sensie odwrotnej. W wolnych mediach sensacyjne doniesienia o działaniach przestępczych były nieraz ponad miarę eksponowane. Sprzyjało to utrwalaniu się przekonania o dużym nasileniu tego rodzaju działań i postrzeganiu Polski jako kraju o dużym zagrożeniu przestępczością. Po wspomnianym już skokowym wzroście takiego postrzegania stanu bezpieczeństwa w kraju na początku lat dziewięćdziesiątych, w ciągu całej ubiegłej dekady liczba podzielających pogląd, iż w Polsce nie żyje się bezpiecznie, wahała się od dwóch trzecich do trzech czwartych badanych. Co więcej, wahania te były niezależne od

faktycznego wzrostu przestępczości. W roku 2001 zanotowaliśmy nawet 81% odpowiedzi, że Polska nie jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie.

Następne dwa lata przyniosły dość widoczne osłabienie tego „czarnego” stereotypu, nadal jednak respondenci uważający Polskę za kraj, którego mieszkańcy mogą czuć się bezpiecznie, byli w zdecydowanej mniejszości. Tegoroczny sondaż¹ przyniósł zaskakującą zmianę. Gwałtownie spadła liczba badanych postrzegających Polskę jako kraj o dużym zagrożeniu przestępczością, niemal zrównując się z liczbą tych, którzy uważają, że w Polsce żyje się bezpiecznie.

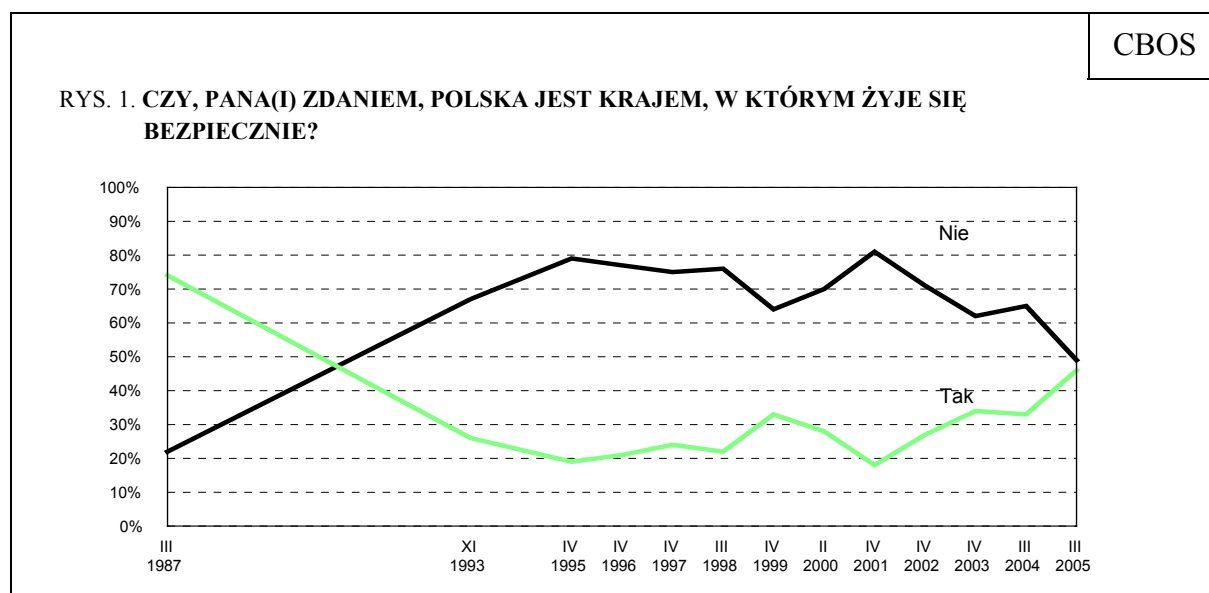

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III '87	XI '93	IV '95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04	III '05
	w procentach												
Tak	74	26	19	21	24	22	33	28	18	27	34	33	46
Nie	22	67	79	77	75	76	64	70	81	71	62	65	49
Trudno powiedzieć	4	7	2	2	1	2	4	2	1	2	4	2	5

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (178) przeprowadzono w dniach 4-7 marca 2005 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Oceny stanu bezpieczeństwa w skali kraju są w bardzo niewielkim stopniu zróżnicowane przez czynniki społeczno-środowiskowe i demograficzne. Jedynie wśród mieszkańców wielkich miast, a także wśród kadry kierowniczej oraz pozostałych pracowników umysłowych częściej niż w innych grupach notujemy opinie negatywne w tym względzie.

O tym, że obraz Polski jako kraju, w którym jest duże zagrożenie przestępczością, ma charakter stereotypu, ukształtowanego bardziej na przekazach medialnych niż na własnej bezpośredniej obserwacji i codziennych doświadczeniach, może świadczyć duża rozbieżność pomiędzy ocenami stanu bezpieczeństwa w skali całego kraju i w swoim bezpośrednim otoczeniu, w miejscu zamieszkania. W badaniu z roku 1987 badani oceniający swoją miejscowość jako bezpieczną i spokojną tylko w niewielkim stopniu przeważali nad stwierdzającymi, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie i spokojnie. Tymczasem od początku lat dziewięćdziesiątych mniej więcej dwuipółkrotnie częściej spotykamy się z opinią, że miejsce zamieszkania badanego jest bezpieczne i spokojne, niż z opinią, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Wprawdzie liczba ankietowanych oceniających swoje miejsce zamieszkania jako bezpieczne i spokojne spadła z czterech piątych w roku 1987 do około dwóch trzecich ogółu w latach dziewięćdziesiątych, jednak był to spadek nieporównanie mniejszy niż spadek przekonania, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Nadal zdecydowana większość Polaków ma poczucie, że żyje w spokojnym i bezpiecznym otoczeniu. Przekonanie takie umocniło się w ostatnich czterech latach, niemal zrównując się ze stanem z roku 1987.

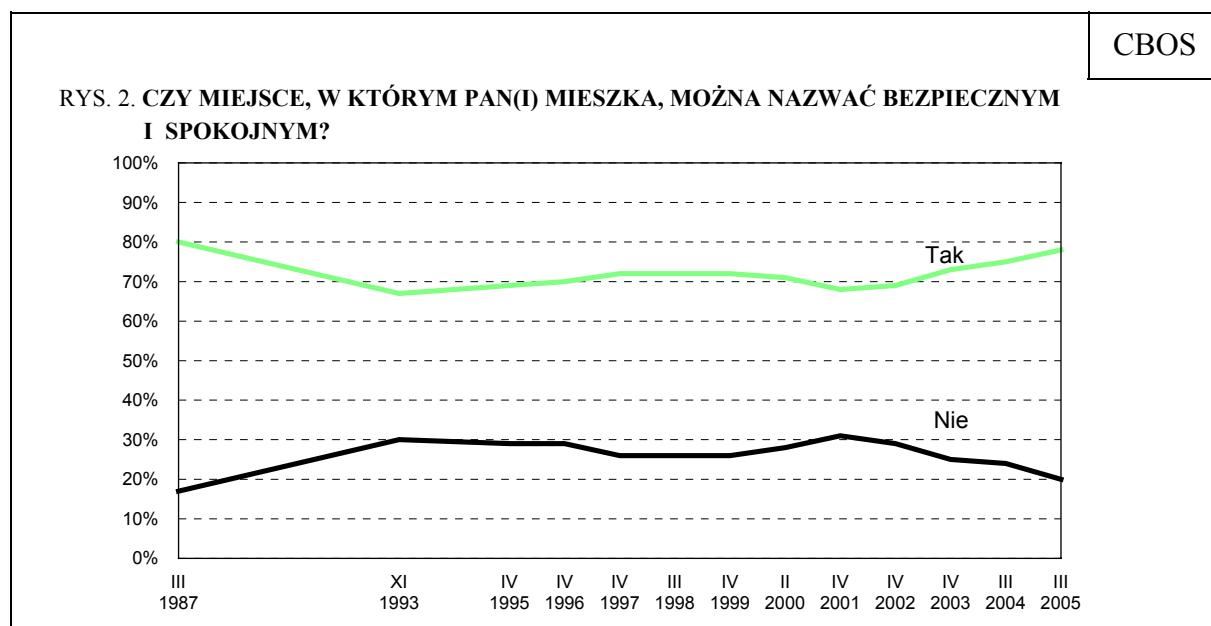

Tabela 2

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III '87	XI '93	IV '95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04	III '05
	w procentach												
Tak	80	67	69	70	72	72	72	71	68	69	73	75	78
Nie	17	30	29	29	26	26	26	28	31	29	25	24	20
Trudno powiedzieć	3	3	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2

Nie oznacza to, że poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania nie ma wpływu na opinie o zagrożeniu przestępczością w skali kraju. Wśród ludzi przekonanych, że żyją w miejscu bezpiecznym i spokojnym, przeważa opinia, że także Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Z drugiej strony osoby nieczujące się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania są bardziej skłonne uważać Polskę za kraj, który nie daje swoim mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa.

Tabela 3

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym*?	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	54	41	5
Nie	19	79	2

* Pominięto „trudno powiedzieć”

Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania w znacznym stopniu zależy od wielkości zamieszkiwanej miejscowości. Mieszkańcy wsi na ogół czują się u siebie bezpiecznie. W nieco mniejszym stopniu poczucie to jest udziałem mieszkańców małych miast, a w stosunkowo najmniejszym - miast średnich i dużych. Nadal prawie co trzeci mieszkaniec miast liczących ponad 20 tys. ludności nie czuje się bezpiecznie w swym miejscu zamieszkania.

Tabela 4

Miejsce zamieszkania	Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wieś	91	8	1
Miasto do 20 tys.	81	19	0
- od 21 tys. do 100 tys.	68	29	3
- od 101 tys. do 500 tys.	69	30	1
- powyżej 500 tys.	68	30	2

POCZUCIE ZAGROŻENIA OSOBISTEGO

Odczuwanie osobistego zagrożenia, lęku o bezpieczeństwo własne i najbliższych, jest niewątpliwie związane z opinią o stanie ogólnego bezpieczeństwa kraju, a także, zapewne w większym jeszcze stopniu, z oceną stanu bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu. Należy jednak pamiętać, że nie są to jedyne czynniki kształtujące to poczucie. Ważne są bowiem także inne czynniki, jak np. indywidualne cechy osobowości. Dlatego też nie należy spodziewać się prostego przełożenia opinii i ocen o stanie bezpieczeństwa w kraju i miejscu zamieszkania na indywidualne poczucie zagrożenia. Wyniki badań z ubiegłych dziesięciu lat wskazują, że tak jest istotnie. Deklaracje dotyczące obaw o bezpieczeństwo własne i najbliższych są bardziej stabilne niż opinie i oceny o stanie zagrożenia przestępczością. W ostatnim dziesięcioleciu brak obaw o bezpieczeństwo własne deklarowało - z niewielkimi odchyleniami - około jednej trzeciej badanych, natomiast mniej więcej co siódmy miał silne poczucie lęku o własne bezpieczeństwo. Ostatni rok przyniósł jednak pod tym względem dość wyraźną poprawę. Niemal co drugi respondent nie obawia się, że może paść ofiarą przestępstwa, natomiast tylko co dziesiąty deklaruje silne poczucie lęku o własne bezpieczeństwo.

Tabela 5

Czy obawia się Pan(i) tego, że może Pan(i) stać się ofiarą przestępstwa?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	IV '96*	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04	III '05
	w procentach									
Nie obawiam się	30	37	35	40	31	34	32	39	36	45
Obawiam się, ale nie tak bardzo	50	46	47	43	46	47	52	49	49	42
Bardzo się tego obawiam	17	15	15	14	21	18	14	10	14	9
Trudno powiedzieć	3	2	3	2	2	1	2	2	1	3

* We wcześniejszym okresie pytanie to nie było zadawane

Dwukrotnie częściej niż o własne bezpieczeństwo respondenci obawiają się o bezpieczeństwo najbliższych. Obawy tego rodzaju deklaruje co piąty badany.

Tabela 6

Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	IX 2000*	IV 2001	IV 2002	IV 2003	III 2004	III 2005
	w procentach					
Nie obawiam się	30	26	25	30	28	36
Obawiam się, ale nie tak bardzo	42	45	50	47	45	41
Bardzo się tego obawiam	25	27	24	20	24	20
Trudno powiedzieć	3	2	1	3	3	4

* We wcześniejszym okresie pytanie to nie było zadawane

W obydwu przypadkach o braku obaw częściej mówią mężczyźni, natomiast o dużym ich nasileniu - kobiety. Warto zwrócić uwagę, że poczucie bezpieczeństwa niemal wcale nie wiąże się z wiekiem badanych. Brak obaw w jednym i drugim aspekcie deklarują tak samo często najmlodszy i najstarszy badani. Jedynie duże nasilenie lęku o najbliższych jest wyraźnie rzadsze wśród młodzieży niż wśród osób w średnim wieku i starszych.

Mieszkańcy wsi i małych miast najczęściej twierdzą, że nie obawiają się działań przestępczych wobec własnej osoby. Częstotliwość występowania silnego poczucia zagrożenia jest w niewielkim stopniu zróżnicowana wielkością miejsca zamieszkania, wyraźnie natomiast związane z tym jest deklarowanie poczucia umiarkowanego zagrożenia własnej osoby. Nieco inaczej jest z obawami o bezpieczeństwo najbliższych - silny lęk jest tym większy, im większe miejsce zamieszkania.

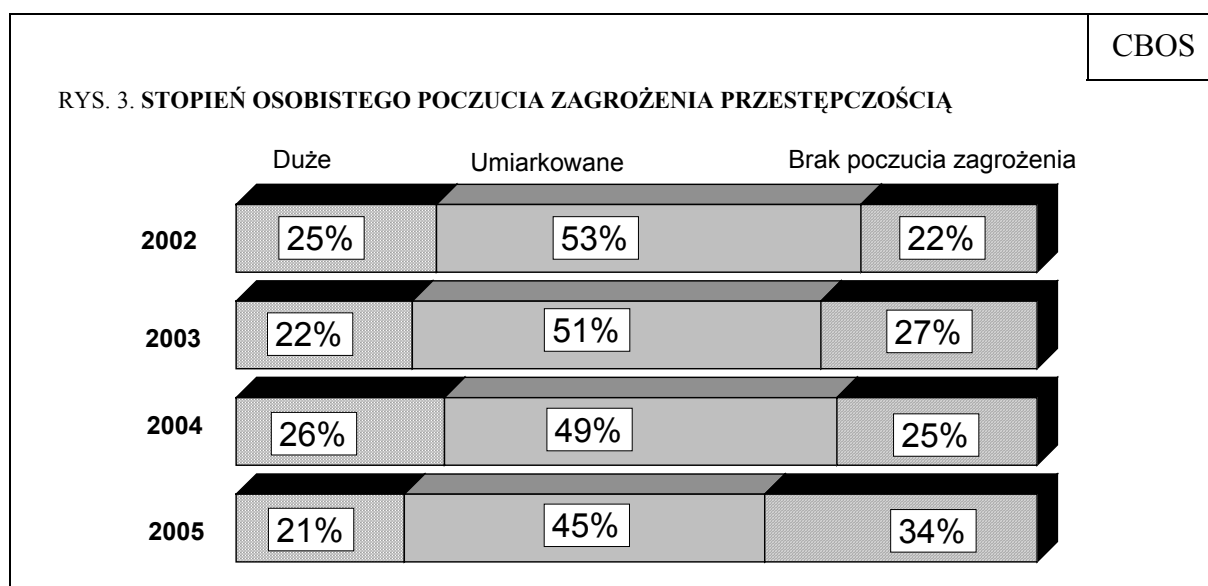
Tabela 7

Miejsce zamieszkania	Czy obawia się Pan(i) tego, że może Pan(i) stać się ofiarą przestępstwa?				
	W ogóle się tego nie obawiam	Raczej się tego nie obawiam	Obawiam się, ale nie tak bardzo	Bardzo się tego obawiam	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Wieś	18	37	35	7	4
Miasto do 20 tys.	16	35	40	9	0
- od 21 tys. do 100 tys.	7	35	38	12	7
- od 101 tys. do 500 tys.	9	30	50	10	0
- powyżej 500 tys.	7	20	59	11	3

Tabela 8

Miejsce zamieszkania	Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?				
	W ogóle się tego nie obawiam	Raczej się tego nie obawiam	Obawiam się, ale nie tak bardzo	Bardzo się tego obawiam	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Wieś	11	35	38	11	5
Miasto do 20 tys.	9	32	42	16	1
- od 21 tys. do 100 tys.	4	29	37	23	6
- od 101 tys. do 500 tys.	5	22	45	26	2
- powyżej 500 tys.	5	14	44	36	2

Na podstawie deklaracji ankietowanych, dotyczących obaw o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych, określiliśmy *stopień osobistego poczucia zagrożenia przestępczością*. Za ludzi z dużym poczuciem zagrożenia uznaliśmy tych, którzy przynajmniej na jedno z dwóch przedstawionych powyżej pytań odpowiedzieli: „Bardzo się tego obawiam”. Umiarkowane poczucie zagrożenia przypisaliśmy tym, którzy ani razu nie odpowiedzieli: „Bardzo się tego obawiam”, ale na co najmniej jedno z tych pytań udzielili odpowiedzi: „Obawiam się, ale nie tak bardzo”. Wreszcie jako brak poczucia zagrożenia potraktowaliśmy odpowiedzi na obydwa pytania: „W ogóle się tego nie obawiam” lub „Raczej się tego nie obawiam”.

Co trzeci Polak jest wolny od lęku o to, że on sam lub ktoś z jego najbliższych padnie ofiarą przestępstwa, co piąty natomiast odczuwa silny lęk. Jest to dość znaczna poprawa w stosunku do lat poprzednich. Wyraźnie wzrosła liczba osób niemających poczucia zagrożenia, niemniej nadal dwie trzecie dorosłych mieszkańców naszego kraju w mniejszym lub większym stopniu czuje się zagrożona przestępczością.

Kobiety nieco częściej niż mężczyźni odczuwają duże zagrożenie osobiste przestępczością. Obawy o bezpieczeństwo własne lub osób najbliższych nurtują zarówno ludzi młodych, w wieku średnim, jak i starszych. Jedynie w najmłodszej grupie, a szczególnie wśród uczniów i studentów, nieco rzadziej notujemy duże poczucie zagrożenia. Mieszkańcy wsi rzadziej mają poczucie osobistego zagrożenia niż mieszkańcy miast. Duże nasilenie obaw o bezpieczeństwo swoje lub osób najbliższych odczuwa co piąty mieszkaniec miast małych, co czwarty - miast średniej wielkości i dużych (do 500 tys. ludności) oraz co trzeci mieszkaniec miast największych.

Tabela 9

Miejsce zamieszkania	Stopień osobistego poczucia zagrożenia przestępczością		
	duże	umiarkowane	brak poczucia zagrożenia
	w procentach		
Wieś	12	45	43
Miasto do 20 tys.	19	46	36
- od 21 tys. do 100 tys.	24	42	34
- od 101 tys. do 500 tys.	26	48	25
- powyżej 500 tys.	35	50	15

Na deklarowany stopień osobistego poczucia zagrożenia przestępczością duży wpływ mają, rzecz jasna, własne doświadczenia odpowiadających. W ciągu ostatnich pięciu lat co trzeci badany (32%) padł ofiarą jakiegoś przestępstwa, najczęściej była to kradzież lub włamanie. Wśród tych osób brak obaw o bezpieczeństwo własne lub najbliższych deklaruje o połowę mniej badanych niż wśród tych, którzy takie doświadczenie mają za sobą.

RYS. 4. CZY W OSTATNICH PIĘCIU LATACH PRZYDARZYŁA SIĘ PANU(I) KTÓRAŚ Z WYMIENIONYCH SYTUACJI?

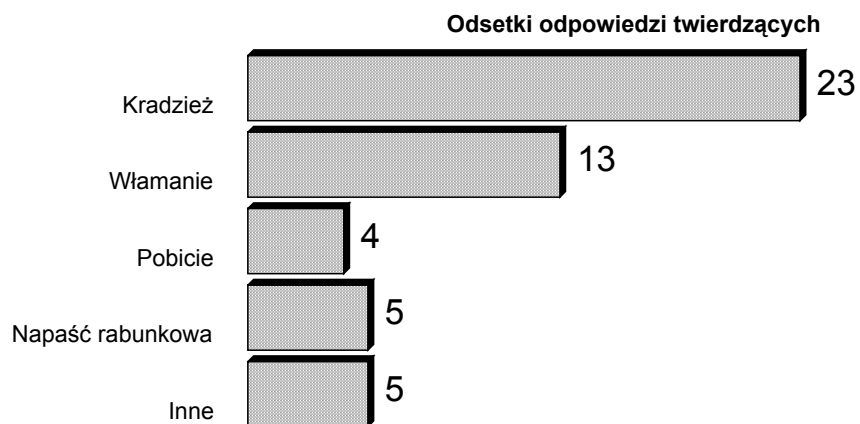

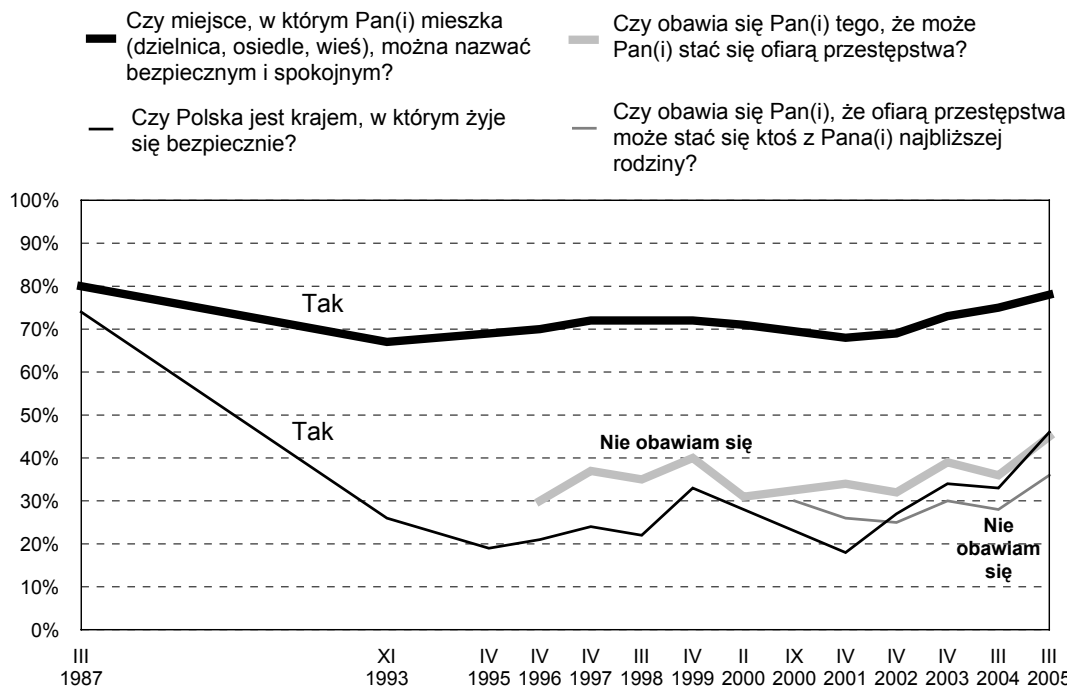
Tabela 10

Czy w ostatnich pięciu latach przydarzyła się Panu(i) któraś z wymienionych sytuacji?	Poczucie zagrożenia przestępczością		
	duże	umiarkowane	brak poczucia zagrożenia
	w procentach		
Tak*	29	52	20
Nie	17	43	40

* Osoby, które padły ofiarą przynajmniej jednego z przestępstw wymienionych na rys. 4

Ofiarą przestępstwa znacznie łatwiej paść w wielkim mieście niż w mieście małym lub na wsi. Wśród naszych badanych co czwarty mieszkaniec wsi lub małego miasta, a co drugi miasta wielkiego (powyżej 500 tys. ludności) ma za sobą takie doświadczenie. Ofiarą działalności przestępczej częściej padały osoby o dochodach rodziny wyższych niż średnie. Wiąże się to także z pewnymi cechami społecznymi. Wśród osób najlepiej wykształconych było dwukrotnie więcej ofiar przestępstw niż wśród mających wykształcenie podstawowe (odpowiednio 49% i 24%).

RYS. 5. OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA W POLSCE I POCZUCIE ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

Wszystkie cztery wskaźniki poczucia zagrożenia przestępczością zgodnie pokazują, że obecnie Polacy czują się bezpieczniej niż rok temu. Przede wszystkim widoczna jest znaczna poprawa ocen stanu zagrożenia w skali kraju, ale wyraźnie zmniejszyło się także poczucie zagrożenia osobistego, wyrażane obawą o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych.

Wydaje się, że przyczyny tego stanu rzeczy są dwojakiego rodzaju. Po pierwsze, statystyki policyjne² wskazują, że w **ostatnich kilku latach nastąpił spadek przestępczości kryminalnej w Polsce**. Liczbowo na ogół nie były to spadki duże, niemniej jednak dotyczą tych kategorii przestępstw, które należą do najbardziej spektakularnych, najbardziej oddziałujących na wyobraźnię, a tym samym także na lęki ludzi. Oto kilka przykładów: rok 2004 był trzecim z kolei rokiem zmniejszania się liczby zabójstw. Co więcej, liczba zabójstw była w roku 2004 najmniejsza od roku 1993. Od pięciu lat maleje liczba kradzieży

² „Przestępczość w Polsce” - raporty statystyczne 2001, 2002 i 2003 oraz tabela „Przestępstwa stwierdzone” (wybrane kategorie) zawierająca dane z lat 1993 - 2004. Opracowanie - Zespół Prasowy Komendy Głównej Policji. www.kgp.gov.pl

z włamaniem. W roku 2004 zmalała również - w stosunku do roku 2003 - liczba rozbojów. Jak widać, zostało to odnotowane także w świadomości zbiorowej.

Jednocześnie w ostatnim okresie uwaga opinii publicznej była zwrócona na innego rodzaju afery. Obydwa te zjawiska łącznie zaowocowały w bieżącym roku „skokową” poprawą obrazu stanu zagrożenia w skali kraju, co spowodowało wzrost poczucia bezpieczeństwa Polaków.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	49	5	1025
Płeć				
Mężczyźni	48	46	5	488
Kobiety	44	51	5	537
Wiek				
18-24 lat	48	49	3	157
25-34	40	57	3	184
35-44	46	51	3	158
45-54	51	42	6	226
55-64	47	44	8	130
65 lat i więcej	44	49	8	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	45	7	378
Miasto do 20 tys.	48	47	5	127
20-100 tys.	41	54	4	201
101-500 tys.	51	46	3	194
501 tys.i więcej mieszk.	39	59	3	125
Wykształcenie				
Podstawowe	47	42	11	293
Zasadnicze zawodowe	47	49	4	261
Średnie	46	51	3	357
Wyższe	41	59	0	114
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	65	0	64
Prac.umysł.niż.szczegła	36	62	2	92
Pracownicy fiz.- umysł.	50	47	3	90
Robotnicy wykwalifikowani	50	48	3	73
Robotnicy niewykwalifik.	46	50	4	61
Rolnicy	52	39	9	54
Pracujący na własny rach.	58	42	0	30
Bierni zawodowo				
Renciści	48	42	10	112
Emeryci	42	49	8	216
Uczniowie i studenci	51	45	3	76
Bezrobotni	50	44	5	120
Gospodynie domowe i inni	53	47	0	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	39	58	3	152
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	52	48	0	67
sekt. pryw. poza rolnict.	49	49	2	187
prywatnym gosp. rolnym	60	33	7	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	47	50	3	159
301-500	41	54	5	178
501-900	45	50	5	234
901-1200	55	43	2	87
Powyżej 1200 zł	50	46	4	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	52	8	317
Średnie	47	48	5	455
Dobre	53	45	2	253
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	56	37	7	78
Raz w tygodniu	45	49	7	504
1-2 razy w miesiącu	50	47	4	163
Kilka razy w roku	47	50	3	192
W ogóle nie uczestniczy	38	58	4	86
Poglądy polityczne				
Lewica	54	43	4	135
Centrum	48	49	3	281
Prawica	49	49	3	263
Trudno powiedzieć	40	51	9	344

Tabela 2. Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	78	20	2	1025
Płeć				
Mężczyźni	80	18	2	488
Kobiety	77	22	2	537
Wiek				
18-24 lat	72	26	2	157
25-34	81	18	1	184
35-44	76	23	1	158
45-54	79	18	4	226
55-64	81	18	1	130
65 lat i więcej	80	18	1	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	91	8	2	378
Miasto do 20 tys.	81	19	0	127
20-100 tys.	68	29	3	201
101-500 tys.	69	30	2	194
501 tys.i więcej mieszk.	68	30	3	125
Wykształcenie				
Podstawowe	80	17	3	293
Zasadnicze zawodowe	78	20	2	261
Średnie	78	20	2	357
Wyższe	72	27	1	114
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	72	28	0	64
Prac.umysł.niż.szczebla	74	23	2	92
Pracownicy fiz.- umysł.	78	21	1	90
Robotnicy wykwalifikowani	81	19	0	73
Robotnicy niewykwalifik.	77	21	2	61
Rolnicy	96	2	2	54
Pracujący na własny rach.	70	26	4	30
Bierni zawodowo				
Renciści	78	19	2	112
Emeryci	77	21	2	216
Uczniowie i studenci	71	26	3	76
Bezrobotni	81	18	1	120
Gospodynie domowe i inni	82	12	7	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	75	24	1	152
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	87	10	3	67
sekt. pryw. poza rolnict.	74	24	1	187
prywatnym gosp. rolnym	92	6	1	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	81	19	1	159
301-500	75	23	2	178
501-900	78	20	2	234
901-1200	78	22	0	87
Powyżej 1200 zł	81	17	2	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	74	24	3	317
Średnie	79	20	2	455
Dobre	83	16	1	253
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	86	13	1	78
Raz w tygodniu	80	17	2	504
1-2 razy w miesiącu	77	21	3	163
Kilka razy w roku	71	28	1	192
W ogóle nie uczestniczy	76	22	2	86
Poglądy polityczne				
Lewica	78	21	1	135
Centrum	75	24	1	281
Prawica	76	21	2	263
Trudno powiedzieć	82	15	2	344

Tabela 3. Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?
 1 - W ogóle się tego nie obawiam; 2 - Raczej się tego nie obawiam;
 3 - Obawiam się, ale nie tak bardzo; 4 - Bardzo się tego obawiam

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	33	42	9	3	1024
Płeć						
Mężczyźni	14	37	40	6	3	487
Kobiety	11	29	44	12	4	537
Wiek						
18-24 lat	17	34	40	8	1	157
25-34	8	31	51	8	2	184
35-44	8	33	44	9	6	158
45-54	14	30	43	10	3	224
55-64	11	37	38	11	4	130
65 lat i więcej	15	34	36	10	4	170
Miejsce zamieszkania						
Wieś	18	37	35	7	4	378
Miasto do 20 tys.	16	35	40	9	0	127
20-100 tys.	7	35	38	12	7	201
101-500 tys.	9	30	50	10	0	194
501 tys.i więcej mieszk.	7	20	59	11	3	124
Wykształcenie						
Podstawowe	19	36	31	10	5	293
Zasadnicze zawodowe	14	32	43	8	3	261
Średnie	9	31	47	10	3	356
Wyższe	4	35	52	8	1	114
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	30	55	11	2	62
Prac.umysł.niż.szczebła	4	33	48	12	3	92
Pracownicy fiz.- umysł.	9	31	52	3	4	90
Robotnicy wykwalifikowani	12	29	51	6	3	73
Robotnicy niewykwalifik.	20	40	22	15	3	61
Rolnicy	21	29	39	2	8	54
Pracujący na własny rach.	4	36	44	13	4	30
Bierni zawodowo						
Renciści	14	34	39	10	4	112
Emeryci	15	35	35	12	3	216
Uczniowie i studenci	12	37	44	7	0	76
Bezrobotni	17	29	44	9	1	120
Gospodynie domowe i inni	6	33	40	13	8	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	6	36	46	8	4	152
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	13	27	51	6	4	67
sekt. pryw. poza rolnict.	10	32	45	10	3	186
prywatnym gosp. rolnym	16	33	39	6	7	70
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	16	36	37	10	1	159
301-500	16	26	46	10	2	178
501-900	10	37	39	10	4	234
901-1200	11	34	46	8	1	87
Powyżej 1200 zł	11	35	49	4	1	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	13	30	42	13	3	317
Średnie	13	32	43	9	4	453
Dobre	11	39	41	6	3	253
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	11	33	40	11	5	78
Raz w tygodniu	12	34	42	9	4	504
1-2 razy w miesiącu	15	33	40	11	1	163
Kilka razy w roku	12	30	48	7	3	191
W ogóle nie uczestniczy	15	33	37	12	3	86
Poglądy polityczne						
Lewica	14	33	42	10	1	135
Centrum	10	30	45	13	2	281
Prawica	10	34	45	8	3	261
Trudno powiedzieć	15	35	37	7	5	344

Tabela 4. Niezależnie od tego, czy obawia się Pan(i) o siebie samego, to czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?
1 - W ogóle się tego nie obawiam; 2 - Raczej się tego nie obawiam; 3 - Obawiam się, ale nie tak bardzo; 4 - Bardzo się tego obawiam

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	28	41	20	4	1024
Płeć						
Mężczyźni	9	31	39	17	4	488
Kobiety	6	26	42	22	4	535
Wiek						
18-24 lat	14	28	43	14	1	157
25-34	4	22	49	22	3	184
35-44	5	28	43	22	1	157
45-54	10	27	40	20	2	226
55-64	6	31	33	19	11	130
65 lat i więcej	6	34	34	19	6	170
Miejsce zamieszkania						
Wieś	11	35	38	11	5	378
Miasto do 20 tys.	9	32	42	16	1	127
20-100 tys.	4	29	37	23	6	201
101-500 tys.	5	22	45	26	2	194
501 tys.i więcej mieszk.	5	14	44	36	2	124
Wykształcenie						
Podstawowe	10	34	32	17	8	293
Zasadnicze zawodowe	12	28	37	20	3	261
Średnie	5	26	47	20	3	357
Wyższe	1	20	53	26	0	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	2	17	51	28	2	64
Prac.umysł.niż.szczebła	3	25	45	26	1	92
Pracownicy fiz.- umysł.	7	24	44	20	4	90
Robotnicy wykwalifikowani	6	23	52	17	1	73
Robotnicy niewykwalifik.	20	33	28	18	2	61
Rolnicy	13	40	33	8	7	54
Pracujący na własny rach.	4	18	43	32	4	30
Bierni zawodowo						
Renciści	8	26	40	19	7	112
Emeryci	7	34	32	20	6	216
Uczniowie i studenci	9	27	54	10	0	76
Bezrobotni	6	30	42	20	2	120
Gospodynie domowe i inni	7	33	35	18	8	37
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	4	24	46	24	1	152
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	27	42	16	4	67
sekt. pryw. poza rolnict.	9	22	43	23	2	187
prywatnym gosp. rolnym	9	41	35	10	5	70
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	13	30	34	20	3	159
301-500	8	22	46	19	4	178
501-900	6	31	40	19	3	234
901-1200	5	25	48	20	2	87
Powyżej 1200 zł	11	19	48	21	1	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	7	28	37	24	4	317
Średnie	8	28	41	18	5	455
Dobre	8	29	44	17	1	252
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	9	19	50	19	4	78
Raz w tygodniu	8	31	39	17	5	504
1-2 razy w miesiącu	7	32	38	21	2	163
Kilka razy w roku	4	24	45	23	4	191
W ogóle nie uczestniczy	10	23	37	27	3	86
Poglądy polityczne						
Lewica	12	26	39	21	2	135
Centrum	7	26	40	26	2	281
Prawica	7	23	50	18	2	261
Trudno powiedzieć	6	35	35	15	8	344

Tabela 5. Stopień osobistego poczucia zagrożenia przestępczością

(%)

	Duże	Umiarkowane	Brak poczucia zagrożenia	Liczba osób
Ogółem	21	46	34	1025
Płeć				
Mężczyźni	17	45	38	488
Kobiety	24	46	30	537
Wiek				
18-24 lat	16	47	37	157
25-34	22	53	25	184
35-44	23	46	31	158
45-54	22	44	34	226
55-64	21	39	40	130
65 lat i więcej	20	42	38	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	45	43	378
Miasto do 20 tys.	19	46	36	127
20-100 tys.	24	42	34	201
101-500 tys.	26	48	25	194
501 tys. i więcej mieszk.	35	50	15	125
Wykształcenie				
Podstawowe	18	38	45	293
Zasadnicze zawodowe	22	41	37	261
Średnie	21	52	27	357
Wyższe	26	55	19	114
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	28	52	20	64
Prac. umysł. niż. szczebla	27	47	26	92
Pracownicy fiz.- umysł.	20	52	28	90
Robotnicy wykwalifikowani	19	57	24	73
Robotnicy niewykwalifik.	20	29	51	61
Rolnicy	8	41	51	54
Pracujący na własny rach.	32	45	23	30
Bierni zawodowo				
Renciści	22	42	36	112
Emeryci	21	40	39	216
Uczniowie i studenci	13	58	29	76
Bezrobotni	20	49	31	120
Gospodynie domowe i inni	20	37	42	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	25	49	26	152
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	16	48	35	67
sekt. pryw. poza rolnictw.	24	47	29	187
prywatnym gosp. rolnym	10	43	47	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	39	40	159
301-500	21	50	29	178
501-900	21	45	33	234
901-1200	21	51	28	87
Powyżej 1200 zł	21	51	28	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	25	42	33	317
Średnie	20	47	34	455
Dobre	18	48	35	253
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	53	28	78
Raz w tygodniu	18	44	37	504
1-2 razy w miesiącu	22	42	36	163
Kilka razy w roku	23	52	25	192
W ogóle nie uczestniczy	27	41	32	86
Poglądy polityczne				
Lewica	23	41	36	135
Centrum	27	44	29	281
Prawica	19	53	28	263
Trudno powiedzieć	16	43	41	344

Tabela 6. Czy w ostatnich pięciu latach badany(a) padł(a) ofiarą jakiegoś przestępstwa?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	32	68	1025
Płeć			
Mężczyźni	35	65	488
Kobiety	30	70	537
Wiek			
18-24 lat	38	62	157
25-34	39	61	184
35-44	29	71	158
45-54	34	66	226
55-64	29	71	130
65 lat i więcej	24	76	170
Miejsce zamieszkania			
Wieś	23	77	378
Miasto do 20 tys.	25	75	127
20-100 tys.	36	64	201
101-500 tys.	39	61	194
501 tys.i więcej mieszk.	52	48	125
Wykształcenie			
Podstawowe	24	76	293
Zasadnicze zawodowe	26	74	261
Średnie	39	61	357
Wyższe	49	51	114
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	49	51	64
Prac.umysł.niż.szczebła	40	60	92
Pracownicy fiz.- umysł.	32	68	90
Robotnicy wykwalifikowani	33	67	73
Robotnicy niewykwalifik.	32	68	61
Rolnicy	24	76	54
Pracujący na własny rach.	49	51	30
Bierni zawodowo			
Renciści	32	68	112
Emeryci	20	80	216
Uczniowie i studenci	42	58	76
Bezrobotni	31	69	120
Gospodynie domowe i inni	40	60	38
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	36	64	152
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	24	76	67
sekt. pryw. poza rolnict.	44	56	187
prywatnym gosp. rolnym	27	73	70
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	30	70	159
301-500	25	75	178
501-900	32	68	234
901-1200	45	55	87
Powyżej 1200 zł	46	54	58
Ocena własnych war. mater.			
Złe	33	67	317
Średnie	33	67	455
Dobre	31	69	253
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	29	71	78
Raz w tygodniu	28	72	504
1-2 razy w miesiącu	38	62	163
Kilka razy w roku	36	64	192
W ogóle nie uczestniczy	46	54	86
Poglądy polityczne			
Lewica	42	58	135
Centrum	30	70	281
Prawica	39	61	263
Trudno powiedzieć	26	74	344